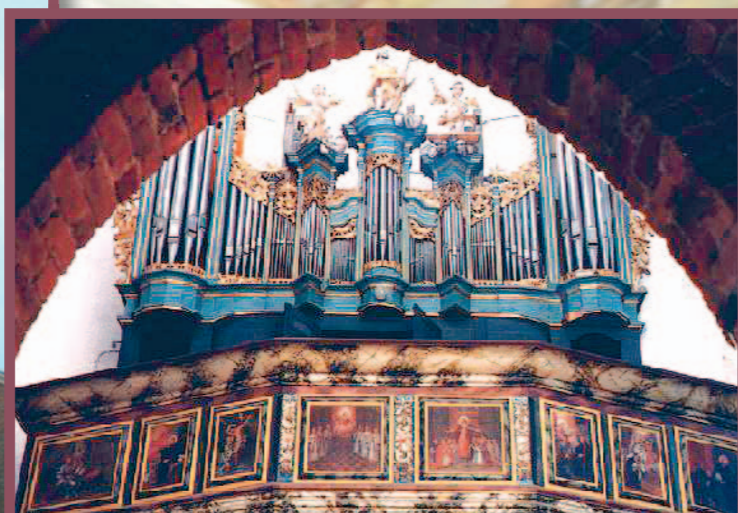

Śladami cystersów

Cystersi są zakonem katolickim, który wywodzi się od benedyktynów. Ich motto życiowe stanowią słowa: „Ora et labora” (módl się i pracuj). Są drugim zakonem, który przybył do Polski. Opactwa i klasztory cystersów były w średniowieczu ważnymi ośrodkami kultury, nauki i medycyny. Zakonnicy wprowadzili postęp w m.in. rzemiośle i rolnictwie.

Początki katedry w Oliwie sięgają XII w. Każdego dnia w południe odbywa się tu niezwykle spektakl – półgodzinne koncerty XVIII-wiecznych organów (ok. 8 tys. piszczałek). W tym czasie specjalny mechanizm porusza figury aniołów, gwiazdy i słońce.

Kościół klasztorny w Krzeszowie został założony w 1292 r. przez wdowę po Henryku Pobożnym – Annę. Oprócz przepięknego kościoła znajduje się tu kaplica grobowa książąt świdnickich. Do zespołu klasztornego należy mniejszy kościół pw. św. Józefa, w którym znajduje się 50 kompozycji malarskich Michaela Willmanna.

W Henrykowie znajduje się zespół klasztorny cystersów ufundowany przez wrocławskiego kanonika Mikołaja w 1222 r. W nawie głównej znajdują się **stalle**, gdzie na oparciach (zaplecach) przedstawione są sceny z życia Chrystusa i Maryi. Na uwagę zasługuje złota monstrancja. Ogromne znaczenie ma „**Księga Henrykowska**”, w której opat Piotr zapisał pierwsze zdanie w języku polskim: „Day, ut ia pobrusa, a ti poziwai”. Skierował je jeden z chłopów do swej żony pracującej przy żarnach.

Klasztor w Lubiążu to jedna z największych budowli barokowych w Europie, jest dwa i pół razy większy od zamku na Wawelu. To dawne opactwo cystersów, którego początki sięgają XII w., z gotycką bazyliką oraz klasztorem i pałacem opatów, które są arcydziełem **śląskiego baroku**. Dzięki malarstwu oraz rzeźbie stanowiło ono centrum religijne i kulturalne w XVIII w. na Śląsku.